

MAS - RAPORT SĂPTĂMÂNAL (11.03 – 17.03.2019)

Monitorul Apărării și Securității

Sursă foto: Mediafax

I. RUSIA. Noi sancțiuni occidentale.

II. SUA. Se pregătește răspunsul la dislocarea de către Rusia a SSC8.

III. UNGARIA. Viktor Orban își cere scuze, dar își continuă politica.

IV. MAREA BRITANIE. Acordul Teresei May a fost respins de către Parlament.

V. Evoluții de urmărit în săptămâna 18 – 23.03. 2019.

I. RUSIA. Noi sancțiuni occidentale.

În mod coordonat, UE, SUA și Canada (15.03) au impus noi sancțiuni Rusiei ca răspuns la ultimele acțiuni ale acesteia din strâmtoarea Kerci.

Sancțiunile se aplică unor persoane oficiale și unor firme din domeniul apărării, energiei și construcțiilor, pentru implicarea în capturarea marinarilor ucraineni și a navelor lor în strâmtoarea Kerci, respectiv pentru activități în Crimeea și Donbas. Printre firme se găsesc Zelenodolsk, o mare firmă constructoare de nave, Okeanpribor, firmă constructoare de echipament hidroacustic, Zvezda, firmă de motoare navale și Fiolent, firmă de echipamente electronice.

Secretarul trezoreriei, Steve Mnuchin, a declarat că „SUA și partenerii săi transatlantici nu vor permite ca Rusia să continue nepedepsită agresiunea împotriva Ucrainei”. SUA au cerut Rusiei să returneze navele ucrainene capturate, precum și marinarii arestați și să asigure libertatea de navigație prin strâmtoarea Kerci și prin Marea Azov: „cerem Rusiei să respecte suveranitatea și integritatea teritorială a Ucrainei în cadrul granițelor, precum și a apelor teritoriale ale acesteia, recunoscute internațional”. Rusia a anunțat că va răspunde la aceste sancțiuni, punctul său de vedere fiind rezumat de parlamentarul Konstantin Kosachev: „schema a lucrat: provocare-reacție-sancțiuni. Asta înseamnă că, acum, Kievul poate provoca cu ușurință câte sancțiuni occidentale dorește”. MAE rus a transmis că „UE arată lipsă de respect față de dreptul Rusiei de a își asigura apărarea frontierelor sale”.

Aplicarea de noi sancțiuni, într-un asemenea mod coordonat, continuă seria de măsuri sistematice occidentale împotriva Rusiei. Nu atât cele împotriva oficialilor, cât cele la adresa firmelor reprezintă o lovitură serioasă. Treptat, sancțiunile afectează o parte din ce în ce mai mare a economiei ruse, cu efecte considerabile, în pofida faptului că Moscova a luat unele măsuri de ocolire a acestora, folosind legăturile economice pe care le mai are în Occident. Diferența fundamentală dintre poziția Vestului și a Rusiei nu lasă loc de compromis, dialogul în această problemă, ca și în multe altele, fiind stopat. Este greu de crezut că ideea rusă, conform căreia Crimeea nu a fost anexată, ci s-a reunit legal cu Rusia, dar și ideea că nu Rusia, ci separatiștii sunt cei care se luptă cu Kievul, să fie acceptate, rezultând imposibilitatea ieșirii din situația de blocaj. Totuși, pentru moment, situația din Donbas se păstrează la un nivel de confruntare relativ redus.

Parlamentul european a votat (14.03), cu o largă majoritate, o rezoluție în care se cere adoptarea unei legislații analoage „legilor Magnitsky” pentru a îi pedepsi pe cei care încalcă drepturile omului. Rezoluția cere Consiliului European să „stabilească un regim de sancțiuni autonom, flexibil și reactiv care să permită pedepsirea oricărei persoane, stat, actor nestatal sau orice altă entitate responsabilă de grave violări ale drepturilor omului”. Numele sugerat, Sergei Magnitsky, face referire la legislația votată de SUA în 2012 pentru a-i pedepsi oficialii ruși vinovați de moartea

în închisoare a lui Sergei Magnitsky, care a descoperit fraude financiare pe scară largă efectuate de către aceștia, folosindu-se de pozițiile pe care le aveau în cadrul instituțiilor statului. Crearea unui asemenea mecanism se discută la nivelul Comisiei Europene, dar se evaluează că va fi dificil să se întrunească unanimitatea asupra unui astfel de regim de sancțiuni. Principalele ținte sunt atât oficiali ruși, cât și unii din state din Africa și Asia.

Deși în fază incipientă, un asemenea mecanism de impunere a sancțiunilor ar afecta direct oamenii puterii din Rusia, atacând mecanismele prin care aceștia fraudează statul și cetățenii, spală banii prin diferite scheme ilegale și îi trimit în băncile occidentale, ei fiind infractori din poziția de oameni ai legii, strivind orice încercare de a se aplica legea. Avem de-a face cu expresia definitivă a statului mafiot, respectiv a structurii puterii ca organizație mafiotă la nivel de stat. UE, confruntată cu efectele acestui fenomen, banii negrii astfel obținuți fiind spălați prin băncile sale, încearcă să se apere. Mai este, totuși, mult până acolo, interesele financiare și nu numai acestea favorizând tolerarea acestui fenomen obișnuit în Rusia.

Sancțiunile se acumulează, efectul lor cumulativ afectând o economie, și așa, cu destule probleme, deși prețul petrolului a crescut un pic (datorită crizei din Venezuela, respectiv a embargoului asupra Iranului). Efectele sociale sunt vizibile, puterea luând noi măsuri de limitare a accesului la Internet, respectiv de pedepsire a ofenselor aduse simbolurilor de stat, de fapt, la adresa celor care dețin puterea. Militarii vorbesc, ca pe vremea sovietică, despre „coloana a cincea” și „calul troian” – opoziția, care ar fi instrumentul Vestului.

Cu o conducere care se consideră asediată de un inamic pe care și l-a făcut în mod gratuit, Vestul, în frunte cu SUA, și temându-se de reacțiile sociale, cu efecte în plan politic ale unei populații cu o situație economică precară, nu sunt speranțe de găsire a unei soluții la problemele militare pe care le are cu Vestul, mai ales în problema INF, unde replica americană nu a întârziat să apară.

În regiunea noastră, Rusia a declanșat un exercițiu militar de amploare.

Comandamentul Strategic Întrunit Sud a început un exercițiu la care participă 10.000 de militari, acțiunile desfășurându-se și în Crimeea. Nu este o surpriză, chiar ministrul apărării Șoigu confirmând militarizarea masivă a Crimeei. La fel de grav, două bombardiere strategice Tu 22M3 au zburat deasupra Mării Negre.

Rusia testează, nu numai Ucraina, ci și România. Gl (r) Ben Hodges a menționat, de curând, scenariul unui atac rus asupra Odesei, *care ar putea continua și asupra României*. Având în vedere funcția pe care acesta a avut-o, avertismentul său ar trebui tratat cu toată atenția.

II. SUA. Se pregătește răspunsul la dislocarea de către Rusia a SSC8.

SUA urmează să testeze rachete cu rază medie de acțiune, imediat după ce se va retrage complet din INF, în luna august, au anunțat surse neoficiale americane.

Planul prevede dezvoltarea și testarea a două rachete cu rază intermediară de acțiune cu încărcătură convențională. Una dintre acestea este o rachetă de croazieră cu raza de 1000 km, care va fi testată în luna august și va fi gata de dislocare în următoarele 18 luni. Cea de-a doua este o rachetă balistică care va fi testată în luna noiembrie și urmează să fie dislocată în următorii cinci ani. Racheta de croazieră provine, probabil, din racheta de croazieră dislocată în anii '80, Gryphon, doar că are raza de acțiune mai redusă, iar încărcătura nu este nucleară, ci convențională, așa cum este cazul și pentru racheta balistică.

S-a menționat faptul că aliații europeni, respectiv cei asiatici, nu au fost consultați, încă, asupra dislocării acestor rachete pe teritoriile lor. NATO se află în proces de evaluare a consecințelor încetării INF și a măsurilor de răspuns ce trebuie luate.

SUA reacționează adecvat, după ce INF a încetat să existe prin dislocarea SSC8. Interesant, se răspunde cu două rachete cu încărcătură convențională, ele putând fi acceptate mai ușor de către aliații europeni. Efectul la țintă ar putea fi comparabil, chiar dacă mai mic, cu cel al unei rachete cu încărcătură nucleară, prin precizia deosebită a acestora. Probabil, de aceea a fost și redusă raza de acțiune a rachetei de croazieră, pentru a avea o încărcătură de luptă convențională mai mare decât cea inițială. Dar asta înseamnă că țările pe teritoriul cărora vor fi dislocate aceste rachete să fie cele din prima linie, NATO având avantajul că a avansat către est, prin aderarea fostelor state comuniste. În plus, intră în ecuație și Ucraina, care are acum posibilitatea tehnică, nu și financiară, de a disloca rachete cu rază intermediară de acțiune.

Cumulate cu alte măsuri, unele de contracarare a rachetelor SSC8, respectiv a platformelor de lansare a acestora, dislocarea de rachete cu încărcătură convențională precise va reprezenta un răspuns credibil, dar limitat, la amenințarea rusă prezentată de SSC8 și, probabil, a unor rachete balistice cu rază intermediară de acțiune.

Marea problemă rămâne ajungerea la o înțelegere a SUA cu europenii privind dislocarea pe teritoriul lor a acestor rachete. Rusia va încerca să creeze disensiuni între aceștia, dar, în final, se va ajunge, foarte probabil, la un acord în cadrul NATO, așa cum s-a găsit o poziție comună privind încălcarea INF de către Rusia.

Probabil, Rusia va accelera dezvoltarea și operaționalizarea de noi arme, mai ales cele hipersonice. Totuși, poate fi pusă sub semnul întrebării capacitatea tehnologică a Rusiei să operaționalizeze o asemenea rachetă, precum și capacitatea sa economică de a face față la o cursă a înarmărilor pe care chiar ea a inițiat-o.

Atât rachetele cu rază medie de acțiune, cât, mai ales, cele hipersonice (deși acestea țin de un viitor îndepărtat) reduc timpul de reacție al apărării antirachetă și creează probleme deosebite în interceptarea lor, fapt ce va duce la *creșterea instabilității la nivel strategic* în confruntarea dintre Rusia și NATO.

III. UNGARIA. Viktor Orbán își cere scuze, dar continuă politica sa.

Viktor Orbán a trimis (14.03) o scrisoare în care își cere scuze față de liderii politici europeni care au cerut excluderea partidului său, FIDESZ, din cadrul grupului partidelor populare europene, PPE. Gestul său nu a stins problema, cel puțin un lider european declarând că scuzele sale nu sunt de ajuns. Anterior, nu mai puțin de 13 partide din PPE ceruseră excluderea FIDESZ din acest grup din cauza politicii antimigrație brutale, dar mai ales a campaniei antieuropene pe care o duce Orbán, culminând cu atacarea președintelui Comisiei Europene, Jean-Claude Juncker.

În scrisoare, Viktor Orbán își menține poziția, dar cere scuze pentru desemnarea celor care îl criticau ca fiind „idioți utili”, solicitând rămânerea partidului său în PPE: „nu este un secret că există dezacorduri serioase în problema migrației, a protejării culturii creștine și a viitorului Europei. De asemenea, nu este un secret faptul că nu vrem să ne schimbăm poziția pe care o avem față de aceste subiecte. Totuși, nu considerăm rezonabil ca să rezolvăm aceste dispute prin excluderea unui partid dintr-o familie politică. De aceea, cer respectuos să vă schimbați propunerea privind excluderea, în măsura în care este posibil”. Replica a venit de la belgianul Wouter Beke: „acceptăm scuzele, dar aici nu este vorba despre o ofensă la adresa mea, ci despre respect pentru valorile europene și o mai bună colaborare pentru a proteja frontierele externe ale UE. Rămânem pe poziții: locul FIDESZ nu este în PPE”.

Cererea acestor scuze față de colegii din PPE era una dintre condițiile puse de către liderul grupului parlamentar PPE și candidat la succesiunea lui Juncker, germanul Manfred Weber. De altfel, unii populari îl suspectează pe Weber că cedează prea mult în încercarea de a păstra partidului FIDESZ în PPE, mai ales după ce el a anunțat un plan de salvare a Universității Central Europene, pe care Orbán a alungat-o din Ungaria. Păstrarea acesteia în Ungaria este una din condițiile puse de PPE. Weber este cel care a elaborat un plan prin care UCE va fi atașată de Universitatea din München și de ... BMW, ambele entități bavareze, unde Orbán se bucură de un sprijin deosebit. Unii membri

PPE consideră că este din ce în ce mai puțin probabil ca FIDESZ să fie exclus din PPE: „s-a considerat, inițial, că planul lui Weber este unul corect și Orban nu are cum să facă față cerințelor. Dar acum vedem că Weber a elaborat o cale de scăpare pentru Orban, folosind inclusiv resurse bavareze pentru a găsi o soluție pentru UCE”.

Deși Weber a declarat că toate opțiunile rămân deschise în cazul Orban, este evident că, foarte probabil, excluderea nu va avea loc, chiar el fiind cel care a elaborat calea de scăpare pentru Orban, ajutându-l să arate că îndeplinește niște condiții care nu puteau fi îndeplinite ... decât dacă Orban își schimbă politica și atitudinea, ceea ce nu este cazul. Avem încă un caz de abordare neprincipială, Orban fiind ajutat de către germani, în special de cercurile politice și financiare bavareze, dar ... tot răul este spre bine! În final, PPE, dar și Weber au nevoie de voturile FIDESZ, iar un Orban ținut în PPE poate fi, cât de cât, controlat. Poate că, în timp, Orban va fi obligat să își *pondereze politica naționalistă și atacul asupra statului de drept*, acesta fiind de fapt obiectivul, nu excluderea în sine. În schimb, dacă el va continua politica sa, locul lui nu va mai fi în PPE, indiferent de câți prieteni are în Bavaria.

IV. MAREA BRITANIE. Acordul Tersei May a fost respins de Parlament.

Camera Comunelor a respins (12.03) acordul propus de Teresa May, în noua formă, în care acestuia i se adăugase elemente clarificatoare din partea UE. Diferența a fost mare, de 149 de voturi. Respingerea acestuia are valoare de lege. Alte amendamente votate nu au valoare de lege, dar, politic vorbind, nu pot fi ignorate de către Teresa May. Respingerea s-a datorat, în parte, faptului că, anterior votului, Geoffrey Cox, autoritatea legală cea mai mare din guvern, a declarat că riscul legal ca Marea Britanie să rămână legată de UE și după Brexit, prin acest acord cu precizări cu tot, rămâne neschimbat. Deci, din nou, acordul Teresei May a picat, iar Marea Britanie nu are nici un acord Brexit cu UE.

Guvernul Teresei May a înaintat (13.03) o propunere privind respingerea părăsirii UE la data de 29.03 fără un acord. Prevederea era menită să crească presiunea asupra parlamentarilor reticenți. Dar nu a ieșit așa. Printr-un amendament care a trecut cu o majoritate de doar patru voturi, propunerea guvernului a fost modificată, devenind o respingere a părăsirii UE fără un acord, *indiferent de dată*. Guvernul a încercat să-și convingă proprii parlamentari să se opună propunerii în noua formă, dar nu a reușit, ea trecând în forma: Marea Britanie nu poate părăsi UE fără un acord, indiferent de circumstanțe, respectiv indiferent de data la care se retrage din UE.

Apoi (14.03), Parlamentul a votat asupra cererii adresată către UE de amânare a Brexitului, programat să aibă loc pe 29.03. Votul a fost unul pozitiv, cu o largă majoritate, astfel că Marea

Britanie poate să nu părăsească UE pe 29.03, așa cum era planificat. Dar cererea către UE trebuie făcută de către guvern și ... acceptată de europeni.

Ce se va întâmpla în continuare? Mai întâi, Teresa May va încerca, din nou, să își treacă planul prin Parlament. Apoi, va cere o amânare, de scurtă durată, până în iunie, dacă planul îi va fi trecut (fapt destul de puțin probabil) sau o amânare mai lungă, dacă acesta nu va fi trecut. Teresa May va continua strategia sa de forțare a unui vot în Parlament pentru acordul său, dar are prea puține șanse să găsească numărul de voturi necesar, cel mai probabil fiind o amânare mai lungă a ieșirii din UE.

Apar multe incertitudini, prima fiind faptul că toate statele UE trebuie să fie de acord cu o eventuală amânare. Au apărut informații că UE ar condiționa amânarea de un nou referendum (dar, parlamentarii britanici au respins această posibilitate, cel puțin pentru viitorul apropiat). Oricum, să așteptăm noul vot și eventuala amânare, pentru ca mai apoi să discutăm perspectivele, câte vor mai exista.

V. Evoluții de urmărit în săptămâna 18 – 23.03. 2019.

REPUBLICA MOLDOVA. Continuă căutările pentru formarea unui nou guvern. Prima fază, cea a încercării lui Vlad Plahotniuc de a atrage opoziția democratică, ACUM, s-a cam încheiat. Eforturile au fost deosebite, PDM mergând până la oferirea postului de prim ministru alianței ACUM, dar a fost respins, o Maia Sandu cu experiență guvernamentală știind că funcția de prim ministru nu înseamnă exercitarea puterii într-un stat controlat de Vlad Plahotniuc.

Socialiștii, la rândul lor, au uitat de puritatea ideologică și orientarea geopolitică și au făcut propria lor ofertă către ACUM. Firește, a fost respinsă, formularea generică „nu facem alianțe cu partidele oligarhice și nedemocratice” fiind valabilă și pentru ei.

ACUM ieșind din joc, a rămas varianta unei alianțe dintre PSRM și PDM (avându-i alături pe Șor și independenții). O asemenea alianță nu poate fi exclusă, deși există piedici mari în calea ei, de la posibilitatea redusă ca Rusia să le dea acordul socialiștilor, la posibilitatea redusă de coabitare, ambele grupări, respectiv persoane, Igor Dodon și Vlad Plahotniuc dorind întreaga putere, respectiv controlul statului, în ansamblul său. Singurul argument în favoarea unei asemenea alianțe este coabitarea complice anterioară a lui Dodon cu Plahotniuc.

Varianta cea mai probabilă, cunoscând antecedentele lui Plahotniuc, rămâne cea de atragerea a unor parlamentari de la PSRM și ACUM, prin diferite mijloace, pentru a forma o majoritate. Pe

de altă parte, PDM se pregătește pentru alegeri anticipate, măsurile populiste pe care le-a luat fiind cea mai bună dovadă. Să vedem cum mută Vlad Plahotniuc, timpul nefiind, însă, de partea sa.

UCRAINA. Alegerile se apropie, s-a intrat în linie dreaptă, iar Petro Poroșenko se află într-o poziție dificilă, nefiind deloc sigur că va putea ieși pe locul doi. La problemele de corupție apărute în jurul său s-a adăugat reacția naționaliștilor, în frunte cu grupările de extrema dreaptă, mișcării tolerate prea mult de puterea de la Kiev. Nu este sigur dacă acțiunile violente ale acestora îl vor dezavantaja pe Poroșenko care se poate prezenta ca elementul de stabilitate care garantează faptul că țara nu va pica pe mâna elementelor radicale (și care ar facilita o nouă agresiune rusă). Probabil, în această săptămână se vor lansa ultimii ași din mânecă, loviturile reciproce între cei trei candidați principali atingând apogeul. Ucraina este mai vulnerabilă ca oricând, iar soluțiile politice sunt puține, având de ales între necunoscut, radicalism și stagnare. Să vedem dacă în primul tur al prezidențialelor pică radicalismul, cea mai mare dintre rele.

ITALIA. Apropierea de China.

La sfârșitul acestei luni, cu ocazia vizitei liderului chinez Xi Jinping la Roma, Italia urmează să semneze cu China o serie de Memorandumuri de Înțelegere privind investițiile în infrastructură chinezești cuprinse în planul „Belt and Road”. Semnarea de către Italia a unui asemenea document a fost receptată cu îngrijorare de către alți europeni și de SUA, care au și trimis un avertisment direct Romei.

Guvernul italian se apără afirmând că o asemenea serie de acorduri ar impulsiona schimburile economice, atât de necesare unei economii italiene care nu performează, mai ales acum, când populații implementează o politică financiară generoasă. Oficialii italieni au oferit fel de fel de explicații și argumente, dar americanii nu au fost convinși.

Vom vedea în săptămânile următoare o serie de presiuni aplicate Italiei pentru a renunța la acest pas, dar este greu de crezut că Roma va da înapoi. Avem deja un exemplu de presiuni și reacții, în problema participării Huawei la rețelele 5G în Europa, respectiv Germania, atât SUA, cât și NATO trimițând avertismente Berlinului.